

PROSVETNI DEL

J. Plečnik, Knjižnica na Hradčanih

Pregled novejšje ukrajinske književnosti

M. Lubynečkyj-J. Šedivý

Moderne smeri pred svetovno vojno

Ko je realizem v 80tih letih dosegel v ukrajinski književnosti svoj vrhunec, so se že začele javljati moderne smeri, ki so se med tem razvile v ostalih evropskih literaturah. Zmago pa so si priborile le polagoma, tako da je realizem obdržal poleg njih svoje mesto vse do svetovne vojne. Večina književnikov si ne more takoj izbrati izvestne moderne smeri; začenjajo navadno z realizmom in šele pozneje preidejo v moderne struje. Za razvoj moderne ukrajinske književnosti je odločilnega pomena vznik literarno znanstvene revije »Literarno-naukovyj Vistnyk«, ki ga je leta 1898 začel izdajati v Lvivu vseuč. prof. Myha jlo Hruševski. Ta časopis je zbral okrog sebe mlajše pokolenje pesnikov

in pisateljev, požlahtnjeval okus pisateljev in čitateljev in z mnogoštevilnimi prevodi iz tujih književnosti seznanjal ukrajinsko javnost z najnovejšimi umetninami svetovne literature. Ukrajinska knjiga se na tak način približuje ostali evropski književnosti po svoji vsebini in umetniški obliki.

Med vsemi predvojnimi modernimi smermi se ponaša z največjim številom pisateljev simbolizem, ki mu služijo najbolj nadarjene osebnosti mlade literarne generacije. Uvedla ga je v ukrajinsko književnost pesnica Larysa Kosačeva-Kvitkova, znana pod pesniškim imenom Lesja Ukrajinka (1861—1915). Prve zbirke njenih liričnih pesmi, »Na krylah pi-senj« (Na krilih pesmi), »Dumy i mriji« (Dume in sanje) in »Vidhuky« (Zvoki), spadajo sicer k realistični smeri, vendar pa že kažejo znake prehoda v simbolizem. Ukrajinka biča v teh pesmih otopelost, naivnost, mlačnost in oportunistem starejšega ukrajinskega pokolenja. Ne veruje, da bi bila mlajša generacija sposobna za čine, ki so